

אוצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

מה נשמע?

זכיה בכפליים

מבצע 'מגנט האוצרות' בעיצומו. השבוע נערכה ההגרלה השניה בין הנרשמים אשר תלו את המגנט במקום מרכזי בביתם.

העולה בגורל היה ר' אליהו דדיה הי"ו מטבריה; ואכן, בסיור שערך צוות 'אוצרות' בביתו, נמצא המגנט עומד ומכריז על נחלים של דעת השופעים במערכת 'אוצרות ברסלב', כמו כן המספר של 'מוקד הישועות' להעברת שמות לתפילה והדלקת נרות בציון רבינו הקדוש, ונוסח הפדיון המקובל מרבינו להמתקת דינים.

צוות 'אוצרות' שָׁמַח לבשר לו על זכייתו הגדולה בכרטיס מיסה לאומן, בחסות 'דרך צדיקים'. וכאן המקום להודות להם ולהברת 'אירופנים' על סיועם ותרומתם הנדיבה למען הפצת המועינות.

ההגרלה הבאה תיערך ברצות ה' ביום ג'ונסיה דמלכא, יום שנטל עשר עטרות א' ניסן. את 'מגנט האוצרות' עליכם לתלות במקום מרכזי ובלוט בביתכם. לאחר מיקום המגנט נותר לכם רק להתקשר אלינו ולהירשם למבצע המגנטי.

שימו לב! אף אלו שגרשמו בהגרלה הראשונה, צריכים להרשם מחדש.

חייגו: 02-9950000 ולאחר בחירת השפה הקישו 7 והירשמו להגרלה. העולה בהגרלה יזכה לביקור צוות אוצרות שיטיס אותו לאומן - הדוות וישועות כל ישראל.

חוק. הלימוד היומי

יום	יום חודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	ג	מג.	עט	תקפא תקפב	זו
א	ד	מג:	פ	תקפג תקפד	נח
ב	ה	מד.	פא	תקפה תקפו	נט
ג	ו	מד:	פב	תקפז תקפח	ס
ד	ז	מה.	פג	תקפט תקצ	סא
ה	ח	מה:	פד	תקצא תקצב	סב
ו	ט	מו.	פה	תקצג תקצד	סג

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"

ת.ד. 50617 בית שמש
טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת סיפורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 718-8552121
באנגליה 203-6085819
מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנינים ובתי כנסת: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אגשין natananshin@gmail.com
מפיק: נוחעם א. ברזעקי

נחצות הלילה יוצאים מהגלות

מתאוה אחרת: פסח - מתאוות ממון. שבועות - מהתאוה הכללית. וסוכות - מתאוות אכילה.

אך אין צורך לחכות עד החגים כדי להינצל מהתאוות; אפשר לעשות זאת כבר הלילה! שכן, כשקמים בחצות הלילה; מתאבלים על חורבן בית המקדש, מתבודדים בתפילה, ועוסקים בתורה - מקבלים דעת טהורה שמצילה משיגעון התאוות.

"כי חצות הוא בחינת נקודה האמצעית של הלילה, תוקף חשכת לילה; וכשמשרין את הלילה, וקמים בחצות, על ידי זה משברים ומבטלים כל בחינת הג' משמרות, שהם בחינת ג' התאוות" (ליקוטי הלכות, ציצית ג, ב).

אמור מעתה, לצאת מהתאוות, זה לא סיפור מסובך כמו שזה נשמע; צריך רק לכוון את השעון מעורר לשעת חצות הלילה, לשבר את השינה ולקום, ליטול ידיים, לברך ברכת התורה, להתיישב על יד המזוזה ולומר 'תיקון חצות' מתוך כוונת הלב. כשלאחר מכן, עוסקים בהתבודדות ולימוד התורה, כל אחד כפי יכולתו.

גם מי שאינו יכול לקום ולהישאר עד עת הבוקר, יכול לקום לזמן מה, לעסוק בתורה ובתפילה, ולהתאבל על ירושלים החריבה, הלא היא:

"כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" - בחצות הלילה, זה הזמן המתאים ביותר לצאת ממצרי התאוות, ולהשתחרר מכבלי התאוות הרעות!

היראה השלימה (ירושלים = יראה שלם) שנחרבה ונעלמה מליבנו, ועל התאוות שמושעבודת אותנו. "וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה (- לשון הוה) בשמחתה" (תענית ל ע"ב) וכבר עתה נשפעת עליו קדושתה של ירושלים, והיראה והשמחה הנפלאה שהאירה שם בבית מקדשנו.

את הסוד הזה אנו מוצאים בפרשת השבוע:

"כה אמר ה', כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" - הכריז משה רבינו במצרים, וקריאה זו ממשיכה להדהד עד עצם היום הזה: בחצות הלילה, זה הזמן המתאים ביותר לצאת ממצרי התאוות, ולהשתחרר מכבלי התאוות הרעות!

"כי עיקר יציאת מצרים, הוא על ידי בחינת 'חצות', בבחינת 'כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים'. דהיינו, על ידי שמשברין הג' משמרות, ג' מדות רעות, שהם בחינת חשכת לילה, שהם עיקר גלות מצרים, שהוא גלות של הסטרא אחרא שמתגבר על האדם בג' מידות הג'". שהם כלל כל התאוות - ועל ידי בחינת חצות, שמשברין את הלילה, על ידי זה יוצאין מגלות מצרים, מגלות התאוות" (שם, ג).

ובכן, גם הלילה יהיה חצות לילה, ומי שיהיה חכם ינצל זאת בתורה ובתפילה, וישתחרר מגלות נפשו.

החושך הרוחני הסמיך האופף אותנו ולא נותן לנו לחוש אור ושמחה, מורכב משלשה גורמים, שלש תאוות, הלא הן: תאוות ממון, תאוות אכילה והתאוה הכללית.

יראת השמיים של האדם, מקומה בלב; וכשהלב מתאוה לכסף, לאוכל טעים, ולשאר הבלי העולם - נעלמת היראה, ויחד אתה נעלם האור הרוחני המתוק. רק כשמבטלים את אותן תאוות, ומשתחררים מהשעבוד אליהן, אפשר לחוש בלב יראה אמיתית, שמחיה את האדם ומשמחת אותו.

דבר זה רמז לנו רבי אליעזר בגמרא, באומרו: "שלש משמרות היו הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי, שנאמר ה' מחרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שואג ישאג על נוהו" (ברכות ג ע"א). בדבריו רמז על הלילה הרוחני של כל אחד מאתנו, וגילה לנו ממה הוא מורכב: משלש משמרות, שלש תאוות שמחשיכות את האור הרוחני. ועל כל תאוה מאותן שלש, יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי - - -

לא לחינם שואג הקדוש ברוך הוא כארי, שכן האריה מסמל את היראה, ככתוב: "אריה שאג מי לא ירא". ועל כך שואג הקדוש ברוך הוא; על היראה הטהורה שהוחשבה ונחרבה בסיבת אותן שלש תאוות.

מלבד זאת, אף הוסיף רבי אליעזר ונתן לנו סימן מדויק לשלשת המשמרות: "משמרה ראשונה, חמור נוער. שניה, כלבים צועקים. שלישית, תינוק יונק משדי אמו ואשה מספרת עם בעלה" (שם). בכך רמז לנו על שלשת התאוות הנזכרות, כדלהלן:

החמור הנוער - מסמל את תאוות הממון, שכן על הפסוק "יששכר חמור גרם" מתרגם אונקלוס "עתיר בנכסין" (= עשיר בנכסים). הכלב הצועק - מסמל את תאוות האכילה, שכן על הכלבים נאמר "והכלבים... לא ידעו שבעה" (ישעיה נ, יא), הם אף פעם לא שבעים. ו"תינוק יונק משדי אמו" - מסמל את התאוה הכללית, שכן מידת תאוותו של האדם היא כפי טהרת החלב שינק בינקותו.

וככל שנבטל את שלשת התאוות הללו, כך ייגמר הלילה, והאור יפציע!

כיצד ניתן לבטל תאוות חזקות כאלה? מה העצה? העצה שרבינו הקדוש נותן לנו להינצל מאותן שלש תאוות, היא: שלש רגלים; שלשת החגים - פסח, שבועות, סוכות - מעניקות למי שמקבל אותם בשמחה, דעת טהורה שעוזרת לו להינצל מאותן תאוות שכל שליטתם נובעת מחסרון דעת. כל רגל משפיע דעת מיוחדת שמצילה

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיה הי"ו, הר"ר נפתלי ברגר הי"ו, הר"ר מרדכי גוטליב הי"ו, הר"ר יצחק גרינולד הי"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס הי"ו, הר"ר משה ליכטער הי"ו, הר"ר נפתלי שטיצר הי"ו, בחסות חברת "נקודות"

המופתים האמיתיים של רבינו

אכן, לשם כך נכתב הספר "שבחי הר"ן". לא מסופר שם על מופתים, כפי שמדגיש מוהר"ן בהקדמה וכותב: "אין רצונו לבאר קצת מופתים נוראים שראינו ממנו, כי אין אנו עוסקים לספר בשבחי הקדושים כי אם מה שנוגע ליראת השם". מסופרים שם רק דברים שבאים להגדיל את המוח. כך שכשאנו קוראים בספר הזה אין אנו רק מתפעלים מגדולתו של רבינו הקדוש, אלא בעיקר, מגדילים את המוח הקטן שלנו, ומקבלים מושגים חדשים בעבודת ה'.

הסעיף הראשון בשבחי הר"ן מגדיל לנו את המוח, בכך שהוא מספר לנו שאפשר לשבור תאוות אכילה; הסעיף השני מספר לנו שאפשר לחשוב תמיד, ממש תמיד, על השם יתברך; הסעיף החמישי מספר לנו שאפשר להתחדש גם אחרי אלף נפילות, וכן הלאה.

זוהי מטרת סיפור שבחיו של הר"ן: "למען ידעו דור אחרון, יקומו ויספרו לבניהם, וממנו יראו וכן יעשו, לילך בנתיבות הללו ולדרוך בעקבותיו. כי זאת אין צריך לפני (= אין צורך להוכיח), שהנהגות כאלו הם הנהגות קדושות ויקרות, וכל אחד ואחד יכול להתקרב להשם יתברך על ידי הנהגות כאלו, כי הם דברים השווים לכל נפש בקטן כגדול. ואפילו הפחות שבישראל, אם ירצה לחוס על חייו ולחשוב על תכליתו הנצחית, וירגיל עצמו ללכת בנתיבות ובדרכים הללו המבוארים פה - בוודאי יזכה לחיי עולם, ויוכל לבוא למעלות גבוהות וקדושות, כחד מבני עליה".

שם כל הצדיקים. כי כל הצדיקים היו מצויים בקהילת מעז'בו' מחמת שהוא מקום הבעל שם טוב זכרונו לברכה. ורובם ככולם התאכסנו בבית אביו זכרונו לברכה. ושמע הרבה מעשיות מצדיקים, ועל ידי זה היה עיקר התעוררותו להשם יתברך, עד שזכה למה שזכה" (שיחות הר"ן, קלח).
כך גם אנחנו, אם נרצה לרומם את המוח שלנו ולהוציא מקטנותו, עלינו לשמוע שבחם של צדיקים.

אך כדי ששבח הצדיקים יגרום למוח להתרומם ולגדול, צריכים גם לדעת מה וכיצד לספר. שכן, אם הסיפורים יכללו רק סיפורי מופתים, על כוחם לפקוד עקרות או להשפיע פרנסה - לא עשוי מאומה! לא הגדלנו את מוחו של השומע, ולא גרמנו לו תוזה בעבודת ה'.

רק כשהמופתים יהיו מופתים רוחניים, בהם יסופר על כוחו של הצדיק להאיר באנשיו אור של התחדשות ושמחה - או אז יגרום הסיפור להתרוממות המוחין.

וכבר היה מעשה ברבי נחמן מטולטשין שנקלע פעם לאכסניה יחד עם חסידים, וכל חסיד סיפר מופתים מרובו, וכשהגיעו אליו וביקשו ממנו שיספר איזה מופת מרבינו, ענה ואמר: "א מופת?! א מופת בין איד!" - "מופת?! מופת הוא אני!" לאמור, שזהו מופת של רבינו, שלקח אדם רגיל כמותו ועשה ממנו איש כשר וירא שמים.

"כשמשבחין ומפארין את הצדיקים, על ידי זה נתרומם הדעת, בבחינת 'נשער יעיר קנו' - 'נשרא' דא רוחא (כמובא בתקון ג' מה"א תיקונים), דא בחינת צדיק, בבחינת 'איש אשר רוח בו'; 'יעיר קנו' - שהוא מעורר המוחין מתרדמותו, מבחינת מוחין דקטנות, מבחינת שינה; 'קנו' דא 'קנה חכמה קנה בינה', שהם המוחין".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, כט)

'מוחין דקטנות' פירושו: מוח קטן, כמו מוח של ילד שעדיין לא גדל ומושגיו גם הם לא גדלו; כל הנאותיו מסתכמות בחטיף טעים, או התנדנדות על נדנדה... וזה מה שקורה לרבים מאתנו; גדלנו בשנים, אך המוח והמושגים לא גדלו. המושגים שלנו על קרבת אלקים, תענוג רוחני, זיכרון יום המוות וכן הלאה - נשארו פחות או יותר, כפי שהיו בכיתה ג'.

את המוח הקטן הזה אפשר להגדיל על ידי "שבח הצדיקים"; כשמשבחים את הצדיקים ומספרים על גדולתם - גדל המוח ויוצא מקטנותו. שכן, הסיפורים על הצדיקים נותנים לאדם מושגים גדולים ורחבים הרבה יותר מאשר המושגים שמוחו הקטן היה רגיל להם עד היום.

גם רבינו בעצמו העיד שהתעוררותו לעבודת ה' והגדלת מוחו בימי קטנותו, הגיעו משמיעת סיפורי צדיקים. "סיפר שבבית אביו ואמו הצדיקים זיכרונו לברכה, היו שכיחים

רבי יצחק-אייזיק (אייזיק'ל) מברדיטשוב

ומפי מקורביו - מאות מאמרים 'הריפים' ומעשיות מופלאות שנמסרו במשך דורות איש מפי איש, רק לאנשים 'משלנו', לקרובים ביותר. כמו כן הקלטנו בפנוגרף (פטיפון) את נגינתו של ר' הלל בכינוי, ועשרות ניונים ותפילות בנוסח הברסלבאי, מושרים בפיו ובפי מקורביו.

"אגב, רכשנו מר' הלל מספר חפצים רבי-ערך... ביניהם: כתב יד מרבי נתן, תלמידו של רבי נחמן; נברשת מקריסטל, שלפי המסורת המשפחתית הייתה תלויה בהדרו המיוחד של רבי נחמן; קפוטת-משי לבנה, רקומה פרחים לבנים בחוטי זהב; אבנט-משי לבן, רחב, מאותו סוג בד, וחנוכייה עשויה אבן".
החסיד המופלא רבי אייזיק'ל מברדיטשוב, נפטר באודסה בשנות התר"פ.

חסידי ברסלב לסעודת מלווה-מלכה. מיד לאחר הבדלה ניגן ר' הלל בכינוי מספר ניונים, מאלו שירש מסבא-רבא רבי נחמן, שאגב העריך מאוד את הנגינה בכינוי בסעודת מלווה-מלכה. רבי נחמן הסביר זאת כך: סעודת מלווה מלכה נקראת 'סעודתא דדוד מלכא', ודוד המלך, נעים זמירות ישראל, הלא כידוע, מנגן בכינוי היה: 'כינוי דוד'.

"ר' הלל מסר לנו, כי סבו רבי נחמן היה אומר שבאמצעות הנגינה בכינוי אפשר להפעיל אל 'מעין הזמרה' ולשאוב ממנו מלוא הופנים - צריך רק לנגן נכון... הוא אגב, מסר לנו גם כן פירוש עם משל מסבא-רבא שלו, על הפסוק 'אזמרה לאלוקי בעודי', פירוש ששייך לנגינה וזמרה.

"הציבור שר אפוא בסעודת 'מלווה-מלכה' ניונים ברסלבאים מופלאים. כל ניגון יפה יותר מרעהו. במשך כל הזמן היה ר' הלל מלווה את השירה בכינוי... וכך היו הברסלבאים מבליים בוועם בבית ר' הלל בנגינה וזמרה ושיחים בדברי-תורה עד שבעלת-הבית נתנה את האות מן המטבח - מיד קמנו כולנו לנטילת ידיים, התישבנו מסביב לשולחן הערוך ונהנינו מאוד ממרק הסלק המהביל שהוגש לכולנו. באמצע הסעודה שרו את הזמירות למוצאי-שבת, אמרו את ה'אתקינו' המיוחד לכבודו של דוד מלך ישראל: 'אתקינו סעודתא דמהימנותא דא היא סעודתא רביעאה דדוד מלכא... וסיימו בריקוד.

"כאשר פנינו איש איש לדרכנו, כבר קרא התרגול באשמורת השלישית... וכך במשך שבועות מספר, בביתו של אותו חסיד ברסלב מיוחד במינו - ר' הלל, רשמנו את אשר שמענו מפיו

נולד לאביו רבי שמחה ברוך, בנה של מרת שרה בת רבינו; ולאמו רבקה מרים, בתה של מרת אדל בת רבינו. על שם יחוסו לרבינו מצד אביו ואמו, כינוהו חסידי ברסלב: 'המיוחס'".

חסיד נלהב, מלא תורה ויראה היה רבי אייזיק'ל, ואף יודע נגן. רבי יוחנן גלנט מברדיטשוב סיפר, שהכינוי של רבי אייזיק'ל היה שייך עוד לבעל-שם-טוב הקדוש.

בכל מוצאי-שבת, היו א"ש בברדיטשוב מתאספים בביתו לסעודת מלווה-מלכה, עם ניוני השתוקקות, ואהבת-חברים מתוך שמחה.

בשנת תרע"ג, ביקרה בברדיטשוב משלחת חוקרי חסידות, שכללה כתב וצלם. הם התפעלו עמוקות מקהילת חסידי ברסלב בעיר ושהו במחיצתם מספר שבועות. העתיקו פנקס-קהילה, הקליטו ניונים ונוסחי תפילה וצילמו כתבי-יד - ביניהם מכתבו של רבינו שהודות לכך נותר למשמרת - ואף רכשו מהם חפצי ערך ומכתבי-קודש.

חבר המשלחת, א. רכטמן, מתאר את רשמיו מהביקור ואף מספר על נדו של רבינו, ה'בעל-מנגן' רבי אייזיק'ל, אותו הוא מכנה משום מה "ר' הלל" (כפי הנראה, בעת כתיבת הדברים לא זכר את שמו היטב):

"את סעודת 'מלווה-מלכה' ערכנו במוצאי אותה שבת בבית נינו של רבי נחמן מברסלב, איש אהוב ולבבי, ר' הלל. גבה קומה, בעל זקן בהיר ארוך, יחוסו קורן ממאור פניו הטובות, המחויכות תמיד. איש למדן ואף מוסמך להוראה. אולם הוא לא התעסק עם רבנות והיה מתפרנס ממסחר. בביתו התאספו

צריך תורה ותפילה יחדיו, שכשתיפול האחת תקים את חברתה.

(עפ"י ליקוטי הלכות, אונאה ג, ב)

מחלוקת לשם שמיים

המפורסמות: מוהילוב, שאריגאד, קרמניץ, והגלילות אשר סביבותיהן. שמעו הלך בכל ערי הארץ ועל פיו נחתכו דברים שדרשו הכרעה. גם במחנה החסידי העריכו את גדולתו וצדקותו המופלגת.

ברם, אותה התנגדות שהיתה בו מנעוריו, כתוצאה מהמחלוקת שבין גדולי החסידות, לא שקטה. אדרבא, החריפה יותר. ברבות הזמן, השיא את בנותיו לתלמידי-חכמים ויראי ה' מופלגים. אחד המיוחד שבהם היה מורנו רבי נתן, תלמידו נאמן-ביתו לעתיד של רבינו הקדוש. למותר לציין, שלפני שבחר בו לחתן, דאג לוודא היטב שאין לו חלילה שום שייכות לחסידים.

רבי דוד-צבי נהג לדבר הרבה עם בני משפחתו, חתניו ושומעי לקחו, נגד החסידים. חתנו רבי נתן, שבלאו הכי הגיע מביית של מתנגדים לחסידות, "זכה" למנות גדושות נוספות של התנגדות לחסידות מחמיו הדגול. בצעירותו היה סבור כי החסידות היא, חלילה, סטייה מהיהדות הצרופה. אלא, שבנפלאות ההשגחה זכה להתוודע לאור החסידות, ובשלהי חודש אלול תקס"ב נקשרה נפשו בנפש רבינו הקדוש.

וראה זה פלא: לא הלפו אלא ימים ספורים מהתקרבותו לרבינו, ומוהרנ"ת שומע מפיו הקדוש בראש-השנה 'תורה' הנקראת 'בחצוצרות' (בליקוטי מוהר"ן ח"א, ה), ובה, הפלא ופלא, מעלה רבינו את סוגיית 'המחלוקת שבין הצדיקים', כשהוא מבאר על פי הפסוק 'אזון שומעת תוכחת חיים, בקרב חכמים תלין' (משלי, טו) - שהמחלוקת שבין הצדיקים היא לטובה, כדי לגרש את כוחות הרע, וכי מי ששומע מחלוקת זו, הרי זה לתוכחה עבורו, שיתקן את חטאיו - ואז יזכה להתקרב אל הקדוש. רבי נתן התפעל עד מאוד מן הדברים; ביאור עמוק ונפלא זה יישב בדעתו את סוגיית המחלוקת שבין הצדיקים, דבר שגרם להתרחקות חמיו מדרך החסידות.

וכה כתב בספרו 'ליקוטי הלכות' (תפילין ד'): 'כי באמת, המחלוקת שבין הצדיקים האמתיים, הוא באמת רק בשביל לקרב ולהשיב את הרחוקים ממוות לחיים, כמו שאמר רבינו; ואין המריבה אלא כשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים'.

היה, כשאביו הגדול שבק חיים לכל חי. בטרם עלה למרומים, הספיק להאציל על בנו מידה גדושה של אהבת תורה ויראת-שמים. אולם לא חלף אלא זמן מועט, ותופעה מופלאה ביותר החלה להתרחש: רבי לייב המנוח, בא מהעולם העליון, ללמוד עם בנו תורה מדי יום בימיו!

כך התחנך וגדל הנער בתורה ועבודה, כשאביו מלמד אותו תורה שהטביעה את חותמה עליו למשך כל ימי חייו. שמונה שנים נמשך הלימוד המשותף, כשהנער שומר אותו בסוד. עד שמסיבה מסוימת נודע הדבר בין הבריות ועורר בקרבם השתאות עצומה. בו ביום פסקה התופעה הנשגבה; נשמת אביו מגן-עדן לא שבה אליו עוד. אך הותירה רשמים עמוקים בנפשו.

כשגדל רבי דוד-צבי, נסע אל אחד הצדיקים מאורי החסידות, דרכו בקודש מצאה מסילות ללבו, אך דבר אחד הפריע לו: הוא שמע את החסידים מדברים נגד צדיק אחר מגדולי החסידות. לאחר מכן, נסע אל הצדיק האחר, גם אצלו ראה דברים נפלאים, אולם גם שם שמע דיבורים נגד הצדיק הראשון שאצלו הסתופף. כתוצאה מכך, עזב רבי דוד-צבי כליל את דרך החסידות, באמרו: 'אני מאמין ששניהם דוברים אמת...' ולא זו בלבד, אלא אף הפך למתנגד חריף.

רבי דוד-צבי עלה ונתעלה בלימוד התורה מיום ליום, ובד בבד עם התמדתו הבלתי מצויה סיגל לעצמו מנהגי חומרות ופרישות. שמו יצא לפניו ברחבי אוקראינה כענק בתורה ועבודה, והוא נבחר לרבו הראשי של חבל ארץ נכבד, שהיה מלא חכמים וסופרים, חסידים ואנשי מעשה: הלא הן הערים

בתחילת דרכה של החסידות, התייחסו אליה רבים מגדולי הדור בחשדנות, בגין משיחי-השקר שהופיעו בשנים שקודם לכן. רק ברבות הזמן, התברר שלא רק שאין בין הבעש"ט, ולו דמיון קלוש לאותם כובנים, אלא שהבעש"ט נשא בקרבו את הצרי והמרפא לנפילה הגדולה באמונה שפקדה רבים מבני עמנו בעקבות תקוות-השווא שעוררו בלבם משיחי השקר, שלבסוף התנפצו.

על כס הרבנות בעיר סטניסלב, ישב הגאון רבי אריה-לייב אויערבך, המכונה רבי לייב חריף, שהיה בנו של הגאון רבי מרדכי מרדוש אב"ד בומבורג. גדול בתורת הגללה והנסתר ובעל יד בקבלה היה רבי לייב. ברם, כרבים אחרים מנאוני אותה תקופה, נמנה עם מתנגדי הבעש"ט הקדוש.

הבעש"ט רצה לקרבו לאור החסידות, אך לא עלה בידו. רבי לייב התברך בהרבה בנות, אך לבן זכר לא זכה. פעם אחת, הבטיח לו הבעש"ט בן זכר, וזאת בתנאי שיכבדו בסנדקאות ושהוא יקרא לו שם בישראל.

רבי לייב, שבעצמו היה מקובל אלוקי ובעל רוח-הקדוש, ענה לבעש"ט, שכבר שוטט בכל היכלי הנשמות ולא ראה שיש בן עבורו. השיב לו הבעש"ט: "אכן צדקת, אולם הן עלי להוליד שני בנים, אתן אפוא אחד עבורכם".

ואמנם לא חלפה שנה ובן נולד להם, כשהבעש"ט מתכבד בסנדקאות ואף קרא לו שם בישראל "דוד צבי". למאז, התקרב רבי לייב חריף לבעש"ט.

אך לא זמן רב השתעשע רבי לייב עם בנו דוד-צבי; ילד קטן

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה: אילו צדיקים נודעים השתדכו עם בית רבינו?

תשובת הר"ר דוד דגן:

א) רבי אברהם-דוב אויערבך - הסתופף בצל הבעש"ט. כיהן כרב ואב"ד בחמלניוק, ולאחר פטירת חותנו-זקנו רבי יעקב יוסף בעל ה"תולדות יעקב יוסף", מייל את מקומו ברבנות פולנאה.

הוא השתדך מספר פעמים עם צאצאי הבעש"ט: בנו רבי משה זאב היה חתן רבי צבי בן הבעש"ט; בנו רבי יעקב פנחס היה חתן רבי ברוך ממז'בו; ובנו רבי יוסף-יוסק'ה היה חתן רבינו ונשא את בתו הראשונה מרת אדל.

ב) כשהיה רבינו בארץ-הקודש, בטבריה, עשה שידוך לבתו מרת מרים, עם בנו של רבי משה בן רבי מנחם-מנדל מויטבסק. רבי משה עלה ארצה עם אביו בשנת תקל"ז. שנה אחר כך, מספר הרה"ק רבי אברהם מקאליסק במכתבו, כי: "הרב הגדול המפורסם איש אלקי מוה"ר מנחם-מענדל עשה שידוך עם בנו המופלג מ' משה, עם חכם גדול ומפורסם בתורה וחסידות ובעשירות, והוא מיקירי וחשובי הספרדים שבירושלים תובב"א". לאחר הסתלקות אביו, כתב עליו: "ידיד עליון ויראון, המוכן לכל דורשי ה', כי ברא כרעא דאבוה, המופלא ומופלג בתורה ויראה, החרד אל ה', כ"ש מוה"ר משה נ"י".

כאמור בנו של רבי משה אמור היה להיות חתן רבינו. ברם, כעבור תקופה קצרה נסתלק רבי משה לעולמו, והשידוך לא יצא לפועל.

ג) מרת שר'קה בת רבינו, נישאה לרבי יצחק-אייזיק בן רבי לייב מדוברובנה, שבשכחו התבטא רבינו: "ד' אמותיו של המחותן הן נקיות" - - -

ד) מרת מרים בת רבינו, נישאה לרבי פנחס בן רבי אריה-לייב סג"ל אב"ד וולטישיסק, מתלמידי המיגיד' ממזריטש, שהיה מכונה 'שר התורה'.

הרב מוולטישיסק היה מחותן גם עם ה'חוזה' מלובלין, ולכן בהסכמתו לליקוטי מוהר"ן, מכנה ה'חוזה' את רבינו "מחותני".

ה) מרת חיה בת רבינו, לאחר שהתאלמנה מבעלה הראשון רבי זלמן בן רבי יעקב-יוסק'ה ליובארסקי תלמיד רבינו, נישאה לרבי אהרן וסלבסקי רבה של קרימניטשוק נכד רבי שניאור-זלמן מלאדי. שנים קודם לכן, רמו רבינו לבעל ה'תינא' שעוד ישתדכו ביניהם.

ו) רבי ישראל נכד רבינו, בן מרת שר'קה, נשא את בתו של רבי אהרן בן רבי מרדכי מטשרנוביל.

רבי אהרן היה חתן רבי גדליה מליניץ.

ז) רבי נחמן היה לס נכד רבינו, היה חתנו של רבי דב בן רבי שלמה מקרלין.

רבי דב היה חתן רבי ברוך ממז'בוז.

לחידודא

חידה מס' 166

לאיזה דבר ייחל מוהרנ"ת שיזכה לבלות עליו רוב ימיו ולילותיו?

הפתרון לחידה מספר 165

מהי העבודה הגדולה שבגדולות?

- התפילה.

(חיי מוהר"ן, תקנח)

זכה בהגרלה לחידה מס' 164

ישראל דדיק, רח' בן איש חי, בית שמש

בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב'

רחוב מאה שערים 110 ירושלים

שמחת המצווה מקרבת הגאולה

הקב"ה - "עוז וחדוה במקומו" (דה"א, טו). כל קשר אליו מעניק שמחה אינסופית. זו הסיבה ש"פיקודי ה' ישרים משמחי לב" (תהלים ט) וכן "שמחו לב מבקשי ה'" (דה"א טז). אפילו הבריאה הדוממת, עתידה להרגיש זאת, כמו שכתוב "שמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך" (שם).

איך ייתכן אפוא שאנחנו מסוגלים לקיים מצווה ולא לפרוץ בריקוד סוער? התשובה היא: "גלות השכינה", שכן בעוונותינו הרבים ניתנה רשות לכוחות הרע לשלוט על הקדושה, להסתיר אותה, כך שלא תוכל השמחה להתגלות ולפרוץ החוצה.

וזהו אותה גלות שנותנת כוח גם לאויבינו החומריים לשלוט עלינו, העם הקדוש, ולהפריע לנו להתקרב לה' ולעבוד אותו. וזה הקשר בין הגאולה שתהיה לעתיד, לבין השמחה העצומה שתתגלה אז, וכתוב "כי בשמחה תצאו" (ישעיה טו). כי ביציאת ישראל מהגלות, תצא גם הקדושה מהרע שמכסה אותה, וכשתתגלה - תגדל השמחה ותעצום. אבל גם עכשיו, בינתיים, יש לנו אפשרות להתבונן ולהטות אוזן לקול השמחה הפנימית הטמונה בכל מצוה ובכל קשר עם בורא העולם. ככל שנתאמץ לשמח בעת קיום כל מצוה, נגלה יותר ויותר את הקדושה המכוסה הזו שבכוחה לעורר את כל הבריאה כולה לעבודת ה' ולקרב בעוד קצת את הגאולה.

כאלה הם דבריו של משה רבינו לפרעה, אודות היציאה מגלות מצרים: "בנערינו ובקנינינו נלך בצאננו ובבקרנו נלך כי חג ה' לנו" (שמות י). כלומר, על ידי היציאה מהגלות הגשמית, תצא גם השמחה מההסתרה, ואזי - "חג ה' לנו", דבר שיעורר את כל הבריאה לעבודת ה', הן הגדולים במעלה והן הקטנים במעלה - "בנערינו ובקנינינו נלך" להתקרב לה', ואפילו בעלי החיים: "בצאננו ובבקרנו נלך"...

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א, כד)

מדוע אומרים תהלים בימי השוכני"ם?

הרב אברהם צבי גלינסקי

האר"י הקדוש מגלה, כי הקריאה בתורה בפרשת השבוע או בימים טובים, מעוררת גם עתה את העניינים שעליהם קוראים, שכן התורה היא נצחית ואיננה סיפור דברים בעלמא אלא היא נוגעת אלינו כאן ועכשיו.

על פי הדברים האלה כותב מוהרנ"ת, שעל כל אחד ואחד עוברים כל המעברים שעברו על כלל ישראל בתחילת היותם לעם, כגון גלות מצרים ומלחמת המלכים בכיבוש ארץ ישראל וכן הלאה. כלומר, במלחמת היצר הפרטית חביונות גלות מצרים והמלחמות שעשו בני ישראל, ועל כל אחד לעבור אותן ולהודוך בהן עד שיוכה לשלמות.

עוד מבואר בכתבי האר"י הקדוש, כי גלות מצרים היתה כדי לתקן את אשר פגם האדם הראשון. שכן אחרי שחטא בעץ הדעת, פרש מחוה למשך מאה ושלושים שנה, ובשנים האלה עברו עליו מעברים נוראים בפגם הברית; וכמה שרצה לעשות תשובה, הכשיל אותו היצר יותר ויותר.

לפיכך היו בני ישראל צריכים לרדת למצרים ולעבור שם ניסיונות, מידה כנגד מידה, כדי שיהיו ראויים לקבלת התורה ולהיות לעם הנבחר. ולכן, פרשיות אלו שקוראים בהם על הירידה לגלות מצרים והיציאה ממנה, מסוגלים מאוד לעסוק בתיוקן פגם חטא זה.

אך כדי לזכות לתשובה, יש להרכות באמירת תהלים, כמו שכותב רבינו בליקוטי מוהר"ן (ח"ב, ע), שתהלים מסוגל לתשובה. זאת משום שבדרך לתשובה יש שלוש מניעות: א. האדם אינו מרגיש כלל את כאב עוונותיו; ב. אפילו אם הוא מרגיש את הכאב, אין הוא יודע מה הוא צריך לעשות כדי להגיע לשער התשובה הראוי לו לפי שורש נשמתו; ג. לפעמים מגיע האדם אל השער שלו, אך הוא סגור.

שהרי ישנם חמישים שערי תשובה; ארבעים ותשע מהם שייכים לכל אחד, והם כנגד מספר האותיות שיש בשמות השבטים כפי שהם כתובים בפרשת שמות (א, כ); ואילו השער החמישים שייך לה' בעצמו, כאשר הוא אומר: "שוכני אלי ואשובה אליכם", כלומר שהוא יקרב אותנו אליו אחרי שאנו נעשה כל שבכוחנו לעשות.

בכן מגלה לנו רבינו, כי ע"י אמירת תהלים זוכים לשבר את כל המניעות הנ"ל, כי התהלים כולל את כל המאורעות שעוברים עלינו, שהרי דוד המלך היה שורש נשמות ישראל, והוא צפה ברוח הקודש עד סוף כל הדורות, והתכוון בתפילותיו כל אשר יעבור על כל אחד ואחד מישראל. ולכן, אין יהודי בכל מדרגה שהיא, שאינו מוצא את עצמו בספר תהלים.

כך שכאשר אומרים תהלים, זוכים לסלק את שלושת המניעות לתשובה: מקבלים התעוררות לשוב; זוכים לדעת מה צריך לעשות כדי לשוב; וזוכים למצוא את השער התשובה שלנו - פתוח.

כל זה מרומז בפרשת שמות - הראשונה בשוכני"ם - במילים: "ואלה שמות בני ישראל הבאים" - סופי תיבות תהלים; ואילו סופי התיבות של המילים הכתובות אחרי כן: "מצרימה את יעקב איש וביתו" - מרכיבות את המילה: תשובה.

לפיכך בימי השוכני"ם יש להרכות באמירת תהלים, אם מעט ואם הרבה - כמה שאפשר, ועל ידי זה זוכים לתשובה שלימה.

(מסודר מתוך שיחתו של הרב אברהם צבי גלינסקי שלי"ם א"ן יתן להאזין לשיעור המלא במערכת השמע של 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. עברית, 1, 5, 5, 1)

לפני שטסים
לקברי צדיקים
או לכל מקום בעולם

מתקשרים:
דוד צדיקים

02-5410100
www.zadikintours.com

נסיעות לאומן
ולכל היעדים בעולם
שירותים מקצועיים < אמינות

נתיבים טורס
טיסות לחו"ל | קברי צדיקים | אירועים מיוחדים

02-633-8444
באיזור המרכז: 050-411-4857

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות 1-800-81-81-81
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווח פרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים									
<p>ירושלים</p> <p>הר"ר נחמן ישראל בורשטיין שליט"א הר"ר שמעון בורשטיין ה"ר הר"ר חיים בורשטיין ה"ר הר"ר שמואל נפתלי בורשטיין ה"ר הר"ר מתתיהו דוד בורשטיין ה"ר</p> <p>תרמו והפיצו 2500 גליונות</p> <p>לע"נ אימם מרת ביילא גיטל ע"ה בת ר' שמואל משה ז"ל נלבע"ד שבת תשמ"ב ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים - לנדון</p> <p>הר"ר מנחם דוד גרינלד ה"ר הר"ר אהרן נתן גרינלד ה"ר</p> <p>תרמו והפיצו 1000 גליונות</p> <p>לע"נ אביו/זקנו נחמן יהונתן ב"ר שמואל ישעיהו נלבע"ד שבת תשמ"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר בענין כהן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שמואל שיחי'</p> <p>ומחמת הר"ר אברהם ליב בורשטיין ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שתיח'</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר שלמה חיים ריסטר ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן אברהם שיחי'</p> <p>ומחמת הר"ר רפאל גביצין ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>נישואי הבת שתיח'</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>בני ברק</p> <p>תלמידו ישיבת ברסלב בני ברק שיחי'</p> <p>תרמו והפיצו 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסין של ידידים הבחור החתן נחמן יונתן פרידמן שיחי'</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם להחנך בכל מלי ידמיטב</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר יחיאל מיכל הלי חזן ה"ר תתן</p> <p>הרה"ר ר' מאיר קולנר שליט"א</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שתיח'</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר קאפלי הרשנבים ה"ר תרמו והפיצו 500 גליונות</p> <p>לע"נ אביו הר"ר יוסף יעקב קאפיל זצ"ל נלבע"ד שבת ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>בית שמש</p> <p>הר"ר אברהם חיים חשין ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר שמואל נתן דרופטן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שתיח'</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר משה גלינסקי ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שתיח'</p> <p>זכות ההפצה ויוסי הרבים יעמדו להם לראות רב נתח דקדושה</p>

לטוט לכל מקום בעולם
בסטנדרט שירות אירופאי

רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80

מגוון קבוצות
חורף לאומן
בזחלים
הינשת לזנים
ביותר

אירופנים
EUROPEAN שירות אירופאי בכל העולם